

ΧΡΥΣΗΙΑ ΔΗΜΟΥΛΙΔΟΥ

ΡΑΓΙΣΜΕΝΟ ΕΙΔΩΛΟ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: Ραγισμένο είδωλο
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Χρυσίδα Δημουλίδου
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Μαρία Μπανούση
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΟΦΥΛΛΟΥ: Τζίνα Γεωργίου
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ραλλού Ρουχωτά

© Χρυσίδα Δημουλίδου, 2020
© Φωτογραφίας εξωφύλλου: Clayton Bastiani/Trevillion Images,
Patricia Chumillas/Shutterstock
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2020

Πρώτη έκδοση: Ιούλιος 2020

ISBN 978-618-01-3590-9

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.	PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
Από το 1979	<i>Publishers since 1979</i>
Έδρα:	Head Office:
Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση	121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Βιβλιοπωλείο:	Bookstore:
Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα	13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550	Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550

e-mail: info@psychogios.gr
www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

ΧΡΥΣΗΙΑ
ΔΗΜΟΥΛΙΔΟΥ

ΡΑΓΙΣΜΕΝΟ
ΕΙΔΩΛΟ

ΑΛΛΑ ΕΡΓΑ ΤΗΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ

Ένα κομμάτι ουρανού, Λιβάνης, 2007

Για παιδιά

- Ο Πρασινοπασχαλιάς, Λιβάνης, 2005*
Η φαντασμένη τριανταφυλλιά, Λιβάνης, 2005
Το αστεράκι που έπεσε στη γη, Λιβάνης, 2007
Η μαργαριταρένια πολιτεία, Λιβάνης, 2007
Χαρούλης, το χελιδόνι του χειμώνα, Διάπλαση, 2013
Η επίθεση της Σφήκας, Διάπλαση, 2014
Ένα εντυχιμένο βασιλείο, Διάπλαση, 2014
Οι λαμπάδες που επαναστάτησαν, Διάπλαση, 2014

Από τις Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ κυκλοφορούν:

- Το σταυροδρόμι των ψυχών, 2009*
Πόσο κοστίζει η βροχή;, 2010
Μερσέντες Χιλ, 2010
Ο λύκος της μοναξιάς, 2011
Οι αγγελιαφόροι του πεπρωμένου, 2011
Οι τρεις υποσχέσεις, 2012
Το σπίτι των σκιών, 2013
Το κελάρι της ντροπής, 2014
Τα δάκρυα του Θεού, 2015
Το μάτι του βοριά, 2015
Μάντεψε ποιος θα φύγει απόψε, 2015
Η γυναίκα της σοφίας, 2015
Ο γιος της βροχής, 2015
Οι δαίμονες δεν έχουν όνομα, 2016
Μην πυροβολείτε τη νύφη, 2016
Η σκοτεινή πλευρά του ήλιου, 2016
Το φιλί του δράκου, 2016
Χιόνι στη φωτιά, 2017
Έρωτας σε λάθος χρόνο, 2017
Άντρες; Ευχαριστώ, δε θα πάρω!, 2017
Επιστροφή στον Παράδεισο, 2017
Προδομένο φεγγάρι, 2018
Όταν τα αστέρια ραγίζουν, 2018
Οι πολυθρόνες των δράκων, 2018

Για παιδιά

- Ο Ελληνούλης, το χάρτινο караβάκι, 2011*
Μπρίνγκ, το θαρραλέο αεροπλανάκι, 2012
Το κόκκινο λεωφορείο, 2020

Παρασκευή 1η Μαΐου 2020

Αγαπημένοι μου αναγνώστες,

εσείς κι εγώ έχουμε πάντα μια μικρή κουβεντούλα πριν ξεκινήσετε το ταξίδι σας στην περιπέτεια ανάγνωσης ενός βιβλίου μου. Το καλοκαίρι του 2019 ήταν η πρώτη φορά που δεν ήρθα στο ραντεβού μου μαζί σας από τότε που κυκλοφόρησε το πρώτο μου μυθιστόρημα το 1997. Ούτε φέτος είχα σκοπό να γράψω, επιθυμούσα να κάνω ένα μεγάλο «time out» από τον χώρο. Οι λόγοι δεν αφορούσαν την έμπνευσή μου (υπάρχουν στα αρχεία μου τουλάχιστον άλλοι πέντε «σκελετοί» μυθιστορημάτων), αλλά τη διάθεσή μου να βρισκομαι στον χώρο, νιώθοντας πως ήταν πλέον εχθρικός. Φυσικά δεν αναφέρομαι στους αναγνώστες που με αγαπούν και με στηρίζουν, αναφέρομαι σε καταστάσεις, που άλλες είναι γνωστές, άλλες είναι παντελώς άγνωστες στο πλατύ κοινό και αφορούν πράγματα που δεν επικροτώ. Συνήθως, όταν πρόκειται να κυκλοφορήσει νέο μου βιβλίο καλοκαίρι, η παράδοσή του πρέπει να γίνεται το πολύ μέχρι τέλη Χριστουγέννων, ώστε να προλάβει να γίνει η επιμέλειά του από τη μόνιμη συνεργάτιδά μου, επιμελήτρια Μαρία Μπανούση και για να πάρει τη σειρά του. Και εφόσον εγώ μέχρι τέλος του 2019 δεν είχα ασχοληθεί με τη συγγραφή, γνώριζε τόσο η ίδια όσο και οι Εκδόσεις Ψυχογίος πως ούτε φέτος θα παραδώσω κάποιο νέο έργο.

Ειλικρινά δε με ενδιέφερε να μπω στη διαδικασία να βρεθώ και πάλι στα εκδοτικά δρώμενα, με όλο αυτόν τον ανταγωνισμό και τις υποχρεώσεις που συνεπάγονται πριν από και μετά την έκδοση ενός βιβλίου. Προτιμούσα να απολαμβάνω τη γαλήνη και

ηρεμία μου και να διοχετεύω την ενέργειά μου σε άλλα πράγματα, που μπορεί να μην ήταν τόσο δημιουργικά, ήταν όμως χαλαρωτικά και ευχάριστα.

Πέρασα μια θαυμάσια αλλαγή χρόνου με φίλους και είχα χρόνο να νιώσω τόσο καλά. Η πρώτη μέρα του 2020 με βρήκε σε πολύ καλή διάθεση σκεπτόμενη ότι η νέα χρονιά θα ήταν θαυμάσια.

Πού να ήξερα...

Όλα έβαιναν καλώς κι εγώ ήδη έκανα σχέδια να πάω τον Μάιο στην Ιρλανδία και τη Σκωτία, δύο χώρες που για κάποιον περίεργο λόγο ενώ με έλκουν ιδιαίτερα, δεν έτυχε να επισκεφθώ και παράλληλα έκανα σχέδια για το Πάσχα.

Πού να ήξερα...

Τέλη Ιανουαρίου έφυγα για τη γενέτειρά μου τις Σέρρες, είχα το ετήσιο μνημόσυνο της μητέρας μου, έχοντας σκοπό να παραμείνω εκεί για κάποιο μικρό διάστημα πριν φύγω για Πάσχα στο νησί. Και ξαφνικά, τα πάνω ήρθαν κάτω, όχι μόνο για μένα, αλλά για ολόκληρη τη γη. Στην αρχή δε θεωρήθηκα, πίστεψα πως ο ιός covid-19 αφορά την Κίνα, μια συγκεκριμένη πόλη, πολύ μακριά από την Ελλάδα. Η σοβαρότητα της κατάστασης έγινε αντιληπτή όταν επλήγη η γείτονα Ιταλία. Παρότι στο βιβλίο μου Οι Αγγελοφόροι του Πεπρωμένου, επιστημονικής φαντασίας, μιλώ για μια παρόμοια κατάσταση στον πλανήτη, ποτέ δεν περίμενα ότι θα τη ζήσω, ήταν κάτι που αφορούσε το πολύ μακρινό μέλλον. Στην παρούσα φάση που γράφω τον πρόλογο αυτό, αναμένεται η άρση των περιοριστικών μέτρων μετά από σαράντα μέρες και δε γνωρίζουμε αν θα είναι μόνιμη, προσωρινή ή επαναλαμβανόμενη, κινούμαστε δίχως πανιά σε ταραγμένη θάλασσα, ψάχνουμε για κουπιό.

Όταν ξεκίνησε η καραντίνα, αποκλείστηκα στις Σέρρες και περιορίστηκα όπως όλοι στο σπίτι, ολομόναχη. Το τελευταίο δε μου είναι δύσκολο, αποτελεί καθημερινότητά μου πολλά χρόνια τώρα, είναι επιλογή μου, μου αρέσει. Όμως δεν έχω μάθει να κάθεται χωρίς να κάνω τίποτε, είναι το χειρότερό μου. Έπρεπε όλη η ενέργειά μου να διοχετευτεί κάπου, διαφορετικά θα τρελαινό-

μουν. Η μόνη διέξοδος, πέρα από διάβασμα, κάποια ταινία, ήταν η συγγραφή. Δεν είχα κάτι καλό να διαβάσω, άνοιξα τα κιτάπια μου, αρχικά, να βάλω μια τάξη και βρέθηκα μπροστά στο παρόν βιβλίο που είχα ξεκινήσει παλιά, έχοντας γράψει μόνο 25 σελίδες. Ο λόγος ήταν πως στο μεταξύ είχα εμπνευστεί Το Κελάρι της Ντροπής, που με συνεπήρε και ήθελα να συνεχίσω με εκείνο. Με το που το ολοκλήρωσα, είχα ήδη συλλάβει την ιδέα για Το Μάτι του Βοριά, ακολούθησαν Οι Δαίμονες δεν Έχουν Όνομα, Οι Πολυθρόνες των Δράκων, μεταφέρθηκαν και επανεκδόθηκαν όλα τα παλαιότερα βιβλία μου από τον προηγούμενο εκδοτικό μου στις Εκδόσεις Ψυχογιός κι εκεί, αποφάσισα να σταματήσω τη συγγραφή και να της γυρίσω την πλάτη. Καθώς φαίνεται όμως εκείνη δε μου θύμωσε. Κι έτσι, όταν όλα μου τα σχέδια για μελλοντικές μετακινήσεις ματαιώθηκαν λόγω καραντίνας, αποφάσισα να εκμεταλλευτώ τον ελεύθερο χρόνο που είχα άπλετο και να προχωρήσω με ένα από τα πέντε μυθιστορήματα που υπήρχαν στα αρχεία μου.

Το Ραγισμένο Είδωλο δεν ήταν η αρχική μου επιλογή, προτιμούσα να ασχοληθώ με το αστυνομικό με τίτλο Το Παιχνίδι του Νάνου ή το Τραγούδι της Νεκρής. Όμως και τα δύο είχαν μεγάλο βαθμό δυσκολίας και εγώ δεν είχα διάθεση να κουράσω πολύ το μυαλό μου και ούτε είχα σκοπό να ολοκληρώσω κάποιο προς έκδοση, απλά ήθελα να περάσει πιο δημιουργικά η ώρα μου. Έτσι επέλεξα το Ραγισμένο Είδωλο, ήταν το πιο εύκολο. Το βιβλίο αυτό έχει μια περιεργή ιστορία. Εκείνο τον χειμώνα του 2012 με είχε καλέσει ο γνωστός ηθοποιός και φίλος Στράτος Τζώρτζογλου να παρακολουθήσω στη θεατρική σκηνή του Ιδρύματος Μιχάλης Κακογιάννης το έργο Είσαι σκοπός και γύρω σου χορεύουν τσοπανόσκυλα όπου πρωταγωνιστούσε ερμηνεύοντας τον ρόλο ενός περιθωριοποιημένου, underground ήρωα, που σαν αυτοβιογραφικό φάντασμα αναφέρεται σε όλα αυτά που στοιχειώνουν και αποτυπώνουν την Ελλάδα της ενοχής που χάνεται. Καθόμουν στην πρώτη σειρά και η απόσταση από την ισόγεια σκηνή, έτσι όπως ήταν διαμορφωμένος ο χώρος, ήταν ελάχιστη, τον εί-

χα ακριβώς απέναντί μου και μπορούσα να δω κάθε έκφραση του παραμορφωμένου σχεδόν από το μακιγιάζ προσώπου του. Εντυπωσιασμένη από την ερμηνεία του που πήγαινε κόντρα στην εξωτερική του εμφάνιση, γεννήθηκε στον νου μου ο δικός μου ήρωας, ένας κινηματογραφικός ηθοποιός. Μέχρι να τελειώσει το έργο, είχα γράψει στη γραφομηχανή του μυαλού μου το βιβλίο αυτό. Όταν μετά την παράσταση του είπα τι μου συνέβη εξαιτίας του, μαζί και την υπόθεση, του άρεσε πολύ. Του έδωσα τον λόγο μου πως όταν θα το ολοκλήρωνα, θα του το αφιέρωνα, γιατί εκείνος με ενέπνευσε. Ξεκίνησα την ιστορία, έγραφα κάποιες σελίδες και μετά, όπως σας ανέφερα, σταμάτησα γιατί ήθελα να συνεχίσω με άλλη υπόθεση, που ήδη είχα εμπνευστεί και έβρισκα πιο ενδιαφέρουσα μια και αφορούσε ένα ζήτημα ταμπού, για το οποίο δε μιλούσε κανείς.

Πέρασαν τα χρόνια, προφανώς το ξέχασε. Εγώ όμως δεν ξέχασα τον λόγο μου. Αρχικά είχα δώσει στον ήρωά μου το δικό του όνομα, Στράτος, όμως μετά αποφάσισα να τον ονομάσω Βίκτορα, το επέλεξα για άλλους λόγους. Όπως και να έχει, δεν αλλάζει το γεγονός πως ο Βίκτορας «συνελήφθη» εξαιτίας του Στράτου. Αν εκείνο το βράδυ δεν έβλεπα την παράσταση, δε θα είχε «γεννηθεί» ποτέ. Οπότε του το χρωστούσα. Κι ενώ στην προ ετών σύλληψή του, ο ήρωάς μου, μου φαινόταν λίγο αδιάφορος, ότι δεν είχε πολλά να μου πει, ξαφνικά και όσο προχωρούσα τη συγγραφή θέριευε, γιγάντωνε και η πορεία της ζωής του και όσων τον περιτριγύριζαν άλλαξε καθολικά, απέκτησε μεγάλο ενδιαφέρον, προστέθηκαν νέοι ήρωες και γεγονότα, έτσι απρόσμενα δημιουργήθηκε ένα συγγραφικό τσουνάμι που παρέσυρε κάθε σωματική και πνευματική μου αντίσταση να μην ολοκληρώσω την ιστορία.

Ήταν πλέον αδύνατον να σταματήσω τη ροή, ήμουν κι εγώ περίεργη να δω τις εξελίξεις, δεν τις γνώριζα, απλά ακολουθούσα τα βήματα του Βίκτορα και κατέγραφα τις πράξεις του. Κινηματογραφικός ο ήρωάς μου, κινηματογραφική και η ζωή του. Παράλληλα έπρεπε να κάνω μια μικρή έρευνα για τον Ελληνικό κινηματογράφο. Δε μου ήταν και τόσο δύσκολο, ήξερα κάποια

πράγματα, μέσα σε ένα σινεμά μεγάλωσα, ήμουν εξοικειωμένη από παιδάκι και είμαι λάτρης του.

Το βιβλίο ολοκληρώθηκε σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα. Όσοι παρακολουθούσαν τις αναρτήσεις στο facebook έβλεπαν μέσα από την καθημερινή ενημέρωση την εξέλιξη του βιβλίου και την ταχύτητα που έγραφα. Για να είμαι ειλικρινής, ούτε κι εγώ περίμενα να γραφτεί τόσο γρήγορα. Για μένα, στη συγγραφή ενός βιβλίου, δεν παίζει ρόλο πόσο διάστημα χρειάζεται να το συγγράφεις, αλλά πόσο σωστά δομημένο είναι. Από όλες τις πλευρές. Κανείς δεν μπορεί να με κατηγορήσει για συγγραφή «γονάτου», αρνούμαι να παραδώσω βιβλίο με σκοπό καθαρά το κέρδος, δεν το έκανα ούτε θα το κάνω ποτέ. Μέσα σε κάθε βιβλίο, καταθέτω όλη μου την ενέργεια μαζί με την ψυχή μου και οι αναγνώστες το εισπράττουν και μου το λένε. Αναφέρομαι σ' αυτό επειδή έχω κατηγορηθεί για την ταχύτητα ολοκλήρωσης ενός βιβλίου, άρα προχειρότητα. Όσοι πιστεύουν πως όσο πιο αργά γράφει ένας συγγραφέας τόσο πιο ταλαντούχος είναι και σοβαρό το έργο του, απατώνται οικτρά. Για μένα ο δημιουργός του απλά δεν μπορεί να συγγράψει με ευκολία (εκτός αν κάνει κάποια έρευνα, για παράδειγμα, ιστορική, πολιτική, βιογραφική κ.λπ.) και ούτε σημαίνει απόλυτα πως μας παραδίδει αξιόλογο έργο. Οι αργοί ρυθμοί συγγραφής ανήκουν στο παρελθόν, οι ταχύτητες πλέον είναι γρήγορες, ο ανταγωνισμός τεράστιος κι όσοι δεν μπορούν να ακολουθήσουν ρυθμούς ταχύτερων μαζί με άρτιο αποτέλεσμα, το πρόβλημα είναι δικό τους, όχι εκείνων που μπορούν να το κάνουν, πολύ περισσότερο όταν έχουν και μια ελαφριά δυσλεξία όπως εγώ. Αυτό δεν το έχω πει ποτέ, το αναφέρω πρώτη φορά, το θεωρούσα μείον και ήταν λάθος μου, μπορεί τελικά να είναι προσόν. Υπάρχουν πολλά που αγνοείτε για μένα.

Επανερχομαι.

Ολοκληρώνοντας το παρόν βιβλίο, η καραντίνα εξακολουθούσε να υφίσταται, όμως εγώ είχα πάρει φόρα. Τότε πήρα την απόφαση να συνεχίσω με Το Παιχνίδι του Νάνου, το αστυνομικό, είδος που καθώς μου λένε οι αναγνώστες, μου πάει και τους

ευχαριστώ. Είχα γράψει περίπου 80 σελίδες και το είχα σταματήσει, γιατί όπως προανέφερα είχε μεγάλο βαθμό δυσκολίας και το θέμα του ήταν περίεργο και πολύπλοκο, με έρευνα σε πολλούς τομείς που δεν είχα γνώσεις. Τώρα όμως είχα διάθεση και τον χρόνο να το συνεχίσω και να ερευνήσω. Αρχισα να γράφω κάθε μέρα, με τις ώρες, όπως έκανα και στο προηγούμενο, μόνο που αυτό προχωρούσε πολύ πιο αργά, με παύσεις και με ολονύκτιες σκέψεις πώς θα προχωρήσω, έπεφτα σε λακκούβες, διέγραφα κείμενα, διόρθωνα, το βιβλίο είχε γίνει μπερδεμένο κουβάρι. Είχα όμως συνεργό τον χρόνο, όλο δικό μου. Παρότι με παίδεψε αρκετά, ολοκληρώθηκε κι αυτό λίγο πριν από την τελική λήξη της καραντίνας και στην παρούσα φάση έχει μείνει το λεγόμενο «χτένισμά» του, δηλαδή πάλι από την αρχή να προσθέτω, να αλλάζω, να διορθώνω και να βάζω το καθετί, δίχως κόμπους, στη θέση του και φυσικά να επιμεληθεί κι αυτό από τη Μαρία. Κι επειδή ένιωθα πλέον τεράστια σωματική κούραση και πνευματική εξάντληση, είπα θα το κάνω αργότερα, να καθαρίσει πρώτα το μυαλό μου. Όμως για να μην κάθομαι, έγραψα νέα παιδικά παραμυθάκια, ήδη τα δύο, Φέλγκα η Πυγολαμπίδα και Τα Μπισκοτάκια που ζωντάνεψαν, εικονογραφούνται, παράλληλα διόρθωσα και συμπλήρωσα κείμενα σε τρία θεατρικά έργα που είχα ήδη γράψει και ξεκίνησα να γράφω τη διασκευή σειράς παραμυθιού Το Βασίλειο των Χρυσομελισσών σε θεατρικό. Τελειώνοντας με όλη τη συγγραφική εργασία που έλαβε μέρος στο διάστημα του κατ' οίκον εγκλεισμού μου, όπου ζήτημα ήταν αν βγήκα πέντε φορές, θα ήταν άτοπο να μην αναφερθώ στο πιο φλέγον θέμα της επικαιρότητας. Του κορονοϊού ή covid-19, όπως και να το πεις είναι σωστό.

Ότι και να πω είναι πολύ λίγο μπροστά στον φόβο και στην ανασφάλεια που βιώνουμε όλοι μας, όταν δε γνωρίζουμε, αν αύριο θα νοσήσουμε ή αν θα ζούμε, όχι μόνο εμείς αλλά και οι άνθρωποι που αγαπάμε και νοιαζόμαστε και οι δίπλα μας. Ο εχθρός μοιάζει με κάποιον που είναι άορατος και κρατώντας μυδραλιόβολο, πυροβολεί στα τυφλά. Στέκεται δίπλα σου ή σε προσπερ-

νάει ή βαδίζει πίσω σου ή σε παρατηρεί ή σε αγνοεί ή σε φλερτάρει ή απαξιοί να σε πλησιάσει. Όμως εσύ δεν τον βλέπεις. Και μετά σηκώνει το φονικό του όπλο και πυροβολεί όποιοι λάχει. Δεν τον ενδιαφέρει αν είναι παιδί, νέος, γέρος, πλούσιος, φτωχός, μορφωμένος, αμόρφωτος, καλός, κακός, δεν τον ενδιαφέρει αν αφήνει πίσω του ορφανά. Όλα αυτά δεν τον απασχολούν. Η μόνη άμυνά μας απέναντί του είναι η προφύλαξη, οι αποστάσεις από άλλους, έχει μια απέχθεια σε χλωρίνες, αντισηπτικά, απολυμαντικά γενικότερα. Δεν του αρέσει η καθαριότητα και λατρεύει τα πλήθη και ιδιαίτερα όταν συνωστίζονται, εκεί το γλεντάει. Είναι ό,τι πιο ύπουλο υπήρξε ποτέ πάνω στον πλανήτη, ένα αδηφάγο τέρας, δίχως έλεος. Και το χειρότερο όλων; Κανείς δε γνωρίζει αν έχει διάθεση να αποσυρθεί από τη ζωή μας.

Ακριβώς επειδή τα πράγματα είναι πολύ σοβαρά, οφείλουμε όλοι απέναντι στον εαυτό μας και στους άλλους να είμαστε προσεκτικοί και επιφυλακτικοί. Οδηγός μας; Οι επίσημες κρατικές ανακοινώσεις, η πειθαρχία, η ενημέρωση, η καθαριότητα και κυρίως η προφύλαξη από τις μάξες. Μέχρι τη στιγμή που γράφω όλα αυτά, δεν υπάρχει ουδεμία επίσημη ιατρική ανακοίνωση που να μας δίνει άλλες λύσεις. Εύχομαι μέχρι την έκδοση του βιβλίου να έχει βρεθεί κάποια φαρμακευτική αγωγή που θα έχει αποτέλεσμα. Σίγουρα, αν αυτό συνεχιστεί επί μακρόν, θα υπάρξουν οικονομικές συνέπειες και καταρρεύσεις κάποιων δομών που στηρίζαν την καθημερινότητά μας, ίσως γίνουν καθολικές αλλαγές στον τρόπο επιβίωσης των περισσότερων, ίσως τίποτα πια να μην είναι το ίδιο όπως και στο βιβλίο μου Οι Αγγελιαφόροι του Πεπρωμένου (αποτελεί συνέχεια του βιβλίου μου Το Σταυροδρόμι των Ψυχών). Δε θέλω να μιλήσω για όλα όσα σκέφτομαι, δε θέλω να γίνομαι απαισιόδοξη, ποτέ δεν έβλεπα το ποτήρι μισοάδειο, είμαι από τη φύση μου αισιόδοξο άτομο και πιστεύω στις εναλλακτικές λύσεις. Για μένα δεν υπάρχει πρόβλημα δίχως λύση, αυτό μου έμαθαν τα μαθηματικά, γιατί αν δεν υπάρχει λύση, σημαίνει πως δεν υπάρχει και πρόβλημα. Εκείνο που σίγουρα υπήρξε η μεγαλύτερη έκπληξη και το πιο παρήγορο ήταν η

απρόσμενη ελληνική πειθαρχία, που έκανε όλους τους τάχα πειθαρχημένους λαούς να μας το αναγνωρίσουν. Είχαμε τα λιγότερα θύματα παγκοσμίως. Αυτό σημαίνει τάχα πως ο Έλληνας είναι:

- Συκοφαντημένος;
- Οφείλεται στην κρατική ικανότητα;
- Αγαπάει τη ζωή πιο πολύ από τους άλλους;
- Είναι ιδιαίτερα έξυπνος;
- Είναι μαθημένος στα δύσκολα;
- Έχει μεγάλες αντοχές;
- Έχει αντίληψη της κατάστασης;
- Κάτι άλλο;

Δε γνωρίζω, όμως αν κατόρθωσε αυτό, σημαίνει ότι μπορεί να κατορθώσει πολύ περισσότερα από όσα πιστεύει πως μπορεί να πετύχει.

Εύχομαι όλα να γίνουν σύντομα μια μακρινή ανάμνηση που θα αφήσει πίσω της μαθήματα ανθρωπιάς, θάρρους κι ευγνωμοσύνης για τη ζωή. Γιατί τίποτα δεν είναι δεδομένο.

Εγώ σας εύχομαι καλή ανάγνωση και θα περιμένω όπως πάντα τις κριτικές σας στο facebook.

Στο προφίλ μου

ΕΔΩ: https://web.facebook.com/chrysiidad?_rdc=1&_rdr

Στην επίσημη σελίδα μου

ΕΔΩ: <https://web.facebook.com/Chrysiida.Dimoulidou/>

Στην κλειστή ομάδα μου

ΕΔΩ: <https://web.facebook.com/groups/1968633403155998/>

Στο email μου ΕΔΩ: dimoulidouch@ath.gorthnet.gr

Χρυσίδα Δημουλίδου

Το βιβλίο αυτό θέλω να το αφιερώσω σε τρία πρόσωπα.

Στον φίλο μου ηθοποιό Στράτο Τζώρτζογλου, διότι τον χρωστώ τη δημιουργία του ήρωά μου Βίκτορα Νοταρά.

Στη μητέρα μου, που μας άφησε στις 16 Φεβρουαρίου 2019 και μου λείπει πολύ. Δίχως εκείνη και τη βοήθειά της, η πορεία μου δε θα ήταν η ίδια.

Στην αγαπημένη μου φίλη Μάρω Βασιλάκου, που μας άφησε αναπάντεχα και μου λείπουν οι συζητήσεις μας.

---

* Για τη στίξη του βιβλίου την αποκλειστική ευθύνη φέρει η συγγραφέας.

1

Αθήνα
Σάββατο 6 Νοεμβρίου 1999

Το ώριμο ζευγάρι φλυαρώντας ζωηρά καταφώριζε βιαστικά το μικρό στενάκι, που φωτιζόταν μόνο από μια μαρκίζα. Η θερμοκρασία είχε πέσει αισθητά και από ό,τι έλεγαν οι προγνώσεις θα έπεφτε ακόμα περισσότερο. Καθώς έφτασαν εκεί, η γυναίκα της έριξε μια φευγαλέα ματιά, αρκετή όμως για να μαρμαρώσει το επόμενο βήμα της συγκρατώντας μαζί της και τον άντρα που τη συνόδευε.

«Δεν μπορεί!» αναφώνησε με ολοφάνερη έκπληξη.

Εκείνος την κοίταξε ερωτηματικά.

«Τι δεν μπορεί, Αλέκα;»

«Βλέπεις τι γράφει στη μαρκίζα;»

Εκείνος διάβασε. «Θεατρικό εργαστήρι “Η Μέλισσα” και παίζουν το έργο *Ραγισμένο είδωλο*».

«Αυτό έχεις να πεις μόνο;»

«Τι άλλο να πω, σε εκπλήσσει τόσο πολύ που υπάρχει θεατρικό εργαστήρι σ’ αυτό το στενό;»

«Μα, Φώτη μου, δεξ τι γράφει παρακάτω, παίζουν οι ηθοποιοί Βίκτορας Νοταράς και Βάλια Μανιάτη.»

«Πάλι δεν καταλαβαίνω, τους γνωρίζουμε;»

«Μα είναι δυνατόν να μη σου λείει κάτι το όνομα Βίκτορας Νοταράς;»

Εκείνος κοίταξε το όνομα και μια σπίθα φώτισε τα μάτια του.

«Μη μου πεις πως είναι ο Νοταράς της δεκαετίας του εξήντα;»

«Ξέρεις εσύ κάποιον άλλο Νοταρά;»

«Όχι».

«Ούτε κι εγώ. Να, δες, υπάρχει φωτογραφία σ' εκείνη την αφίσα».

Ζύγωσαν στην κολλημένη στον τοίχο αφίσα και είδαν έναν άντρα, κοντά στα εξήντα, με τα βαμβακένια μαλλιά του να πέφτουν ακατάστατα πάνω στα βαριά βλέφαρα προσθέτοντάς του περισσότερα χρόνια. Η πυκνή λευκή γενειάδα έκρυβε σχεδόν το μισό του πρόσωπο, όμως άφηνε να ξεχωρίζουν τα σαρκώδη χείλη. Δίπλα του βρισκόταν μια νεότερη συμπρωταγωνίστρια. Άλλα ονόματα ηθοποιών δεν υπήρχαν γραμμένα, προφανώς το έργο στηριζόταν μόνο πάνω στους δύο.

«Αποκλείεται να είναι αυτός ο Νοταράς», είπε ο Φώτης πιο έκπληκτος από τη συνοδό του. «Εκείνος ήταν ο ωραιότερος άντρας-ίνδαλμα της εποχής για πολλά χρόνια».

«Θεέ μου, κι όμως αυτός είναι. Να, δες την ελίτσα κάτω από το δεξί του μάτι, εδώ είναι», είπε και του έδειξε τη μικρή ελιά ακριβώς κάτω από το μάτι του ηθοποιού.

«Σαν να 'χεις δίκιο, γυναίκα, όμως αγνώριστος έγινε. Δεν ήξερα ότι παίζει ακόμα θέατρο, πίστευα πως είχε αποσυρθεί από τα καλλιτεχνικά εδώ και πολλά χρόνια». Γύρισε και κοίταξε τη σύντροφό του ερωτηματικά. «Κάποτε ήσουν πολύ γοητευμένη μαζί του, όμως να που ο χρόνος τσαλακώνει και το πιο όμορφο πρόσωπο».

«Ξεχνάς πως γνωριστήκαμε εξαιτίας του;»

Ο άντρας χαμογέλασε πλατιά. «Πώς να το ξεχάσω; Πήγα να δω μια ταινία του σ' εκείνο τον κινηματογράφο στην Καλλιθέα και αντί να προσέχω το έργο, χάζευα εσένα που καθόσουν μαζί με τη μάνα σου διαγώνια από μένα ενώ εκείνο το ωραίο άρωμά σου με είχε ζαλίζει».

«Ωσπου σε πρόσεξα και εγώ στο διάλειμμα όταν σηκώθηκα να πάω στον μπουφέ να πάρω πασατέμπο και αναψυκτικό και εσύ με ακολούθησες και είπες στον μπουφετζή, *τα ίδια με τη δεσποινίδα, πασατέμπο και κόκα κόλα, παρακαλώ*».

«Και τότε γύρισες και μου χαμογέλασες και νόμισα πως είδα έναν άγγελο».

Εκείνη χαμογέλασε πλατιά. «Και μετά μου είπες πως τη Δευτέρα που άλλαξε ταινία ο κινηματογράφος, θα ήσουν πάλι εδώ, την ίδια ώρα».

«Και από τότε τα ραντεβού μας στο σινεμά μου τα έδινες σε ταινίες που κυρίως πρωταγωνιστούσε ο Νοταράς».

«Αχ, τι μου θύμισες τώρα... τι ωραία χρόνια».

«Δε μου λες, ακόμα να σου περάσει ο καημός για τον Νοταρά;»

«Καημός ήταν αυτός, Φώτη μου, μη μου πεις πως ζηλεύεις τώρα στα γεράματα; Εδώ δε ζήλεψες τότε».

«Νομίζεις πως δε ζήλευα».

«Αλήθεια το λες;»

«Και πολύ μάλιστα, αλλά δε σου το 'δειχνα».

«Χα, χα, χα, χα, χαίρομαι που το παραδέχεσαι έστω και αργά. Και εγώ που 'χα παράπονο πως ο άντρας μου δε με ζήλεψε ποτέ».

«Σιγά μη σου έδινα δικαιώματα να κοκορεύεσαι πως μ' έχεις κάτω απ' τα φουστάνια σου».

«Φώτη μου, θέλω να μου κάνεις μια χάρη».

«Τι είναι και πήρες το ναζιάρικο υφάκι; Πόσο θα μου στοιχίσει αυτή η χάρη αυτή τη φορά; Είδες κανένα μοντελάκι σε βιτρίνα και θες να το ξεσηκώσεις;»

«Όχι, δε θα στοιχίσει πολλά...»

«Άντε πες το να τελειώνουμε».

«Θέλω να πάμε να δούμε αυτή την παράσταση», αποκρίθηκε παρακλητικά. «Να, δες, αρχίζει σε είκοσι λεπτά».

«Μα δε θα πάμε στους κουμπάρους μας; Μας περιμένουν, μου έφαγες τα αυτιά όλη τη βδομάδα να πάμε να τους δούμε».

«Δεν κλείσαμε και ραντεβού, είπαμε πως ίσως περάσουμε Σάββατο, ας τους δούμε αύριο, εξάλλου η κουμπάρα, έχει τη μέση της από χθες, μην την κουράσουμε περισσότερο. Έλα σε παρακαλώ, θέλω να δω την παράσταση», είπε τώρα με ύφος που δε σήκωνε αντίρρηση.

«Πες ότι θες να δεις τον Νοταρά».

«Ναι, δε θα πω ψέματα, ευκαιρία να τον συναντήσω από κοντά», απάντησε αποφασισμένη.

«Καλάαααα. Θα πάμε θέατρο, αλλά και εσύ θα μου κάνεις μια χάρη».

«Ό,τι θες».

«Θα πεις στον προκομμένο μας να έρχεται να με βοηθάει στο μαγαζί και όχι να λέει πως τάχα σπουδάζει και δεν έχει χρόνο. Για να βγαίνει κάθε βράδυ έξω με τις παρέες του και για χαρτζιλίκια έχει, για τον πατέρα του όμως όχι».

«Εντάξει, θα του μιλήσω, σου δίνω τον λόγο μου», είπε και τον φίλησε στο μάγουλο.

Ο Φώτης προχώρησε προς την είσοδο και αφήνοντας τη γυναίκα του να περάσει πρώτη μπήκαν στην αίθουσα υποδοχής του θεάτρου, όλη κι όλη επτά τετραγωνικά μέτρα μόνο. Ούτε ταμείο ούτε μπουφές, μόνο ένας μικρός ξύλινος πάγκος που χωρούσε το πολύ τρία άτομα. Σε ένα τραπεζάκι καφενείου, με εισιτήρια πάνω, ένας όρθιος άντρας προσπαθούσε να ξεσταθεί δίπλα σε μια μικρή ηλεκτρική θερμάστρα, ενώ πιο πέρα υπήρχαν δύο ακόμα ζευγάρια και δύο γυναίκες καθισμένες στον πάγκο.

«Πού ήρθαμε, ρε Αλέκα;» είπε ο Φώτης κοιτάζοντας έκπληκτος γύρω του. «Θα ξεπαγιάσουμε εδώ μέσα. Βρε, τι έκανα και σε άκουσα. Πάμε να φύγουμε, να πάμε στους κουμπάρους να ξεσταθούμε».

«Πάψε να χαρείς, σε παρακαλώ. Εντάξει, δεν είναι ό,τι καλύτερο για να δεις μια παράσταση, όμως αφού παίζει ο Νοταράς θα είναι καλό το έργο».

«Ελπίζω να έχουν καθίσματα να καθίσουμε, φοβάμαι πως θα δούμε το έργο όρθιοι», απάντησε εκείνος και πλησιάζοντας τον ταμιά, έβγαλε δύο εισιτήρια.

«Υπάρχει κάτι να πιούμε, ένα μπουκαλάκι νερό;» ρώτησε καθώς ήταν ολοφάνερο πως έκανε χρέη και ταμιά και υπεύθυνου και ταξιθέτη και ποιος ξέρει τι άλλο, μπορεί και να συμμετείχε στο έργο.

«Ναι, έξω στον δρόμο, απέναντι στη γωνία υπάρχει ένα καφεενεδάκι, “Η Γωνίτσα”. Έχει τα πάντα. Δυστυχώς, από ό,τι βλέπετε δεν υπάρχει χώρος για μπουφέ», απάντησε αδιάφορα.

«Κατάλαβα... ευτυχώς δηλαδή που υπάρχει και το καφενείο», απάντησε και πλησιάζοντας τη γυναίκα του τη ρώτησε τι ήθελε να της φέρει. Μετά άνοιξε την πόρτα και απομακρύνθηκε βιαστικά.

Η μικρή θεατρική αίθουσα βρισκόταν σε υπόγειο χώρο και είχε δεν είχε πενήντα πτυσσόμενες μεταλλικές καρέκλες, στριμωγμένες η μία δίπλα στην άλλη, τέσσερις από αριστερά και τέσσερις από δεξιά, έχοντας μόνο μια στενή λωρίδα ανάμεσά τους, που ίσα χωρούσε να περάσει άνθρωπος. Μπροστά τους βρισκόταν μια υπερυψωμένη, γύρω στο ένα μέτρο, θεατρική σκηνή χωρίς αυλαία. Το σκηνικό όλο κι όλο ήταν ένα παλιό τετράγωνο ξύλινο τραπέζι, δύο καρέκλες κι ένας ραγισμένος ολόσωμος καθρέφτης. Το κρύο ήταν έντονο παντού, μάταια ο χώρος προσπαθούσε να ζεσταθεί από ένα ηλεκτρικό καλοριφέρ με το κόκκινο φωτάκι αναμμένο στην άκρη της σκηνής. Αν και Σάββατο, δεν είχε άλλους θεατές πέρα από τους οκτώ που κάθισαν όλοι στην πρώτη σειρά, μαζί με την Αλέκα και τον Φώτη. Η απόσταση από τη σκηνή ήταν περίπου ένα μέτρο, κι αν άπλωναν τα χέρια τους θεατές και ηθοποιοί, μπορούσαν να χαιρετηθούν χωρίς δυσκολία.

Με το που κάθισαν, τα φώτα έσβησαν αμέσως και για λίγα δευτερόλεπτα έγινε απόλυτη συσκοτίση. Το αχνό κίτρινο φως που άναψε στη σκηνή φώτισε τη φιγούρα ενός άντρα καθισμένου στην καρέκλα, δίπλα στο τραπέζι που με την πλάτη του γυρισμένη στο κοινό, κοιτούσε τον τοίχο. Φορούσε ένα φθαρμένο καφέ παλτό και ελαφρώς τσαλακωμένο καπέλο και είχε γερμένο το κορμί του πάνω στο τραπέζι. Ένα ολόκληρο λεπτό σιωπής, που έκανε τους θεατές να κοιταχτούν ανήσυχα. Μήπως είχε πάθει κάτι ο ηθοποιός ή θα έπαιζαν παντομίμα; Όμως ο ήχος μιας σιγανής μελωδίας που δυνάμωνε συνεχώς και γέμιζε τον χώρο τους καθησύχασε, μέχρι που σταμάτησε απότο-

μα. Η σιωπή ήταν τόσο έντονη, που άκουγες τις ανάσες όλων. Η βαριά φιγούρα σηκώθηκε αργά από τη θέση της και πάντα με γυρισμένη την πλάτη είπε:

«Σαν οι θεοί ή οι δαίμονες ορίσουν τη μέρα που θα γεννηθείς, τότε θα πρέπει να προσέξουν πώς αρχίζει».

Η μπάσα αντρική φωνή που ακούστηκε σαν καμπάνα μέσα στη λιλιπούτσια αίθουσα έκανε όλους να ριγίσουν. Ήταν μια φωνή με πεντακάθαρη άρθρωση και ιδιαίτερο ηχώχρωμα, που δεν άφησε αδιάφορο κανέναν. Ο άντρας τώρα γύρισε αργά το πρόσωπό του προς το κοινό και το κοίταξε. Φορούσε κίτρινη πούδρα, έτσι για να μοιάζει χλομός και είχε μουτζουρωμένα με μολύβι μάτια. Οι βαθιές ρυτίδες χαράκωναν το πρόσωπό του και τα μακριά λευκά μαλλιά, έφθαναν μέχρι τη βάση του αυχένα. Κοίταξε πάλι το κοινό, σχεδόν έναν προς έναν και μετά αφήνοντας το βλέμμα του να χαθεί στο άπειρο, είπε:

«Ποιος είμαι;... Ποιος είμαι άραγε; Θολό το μυαλό μου στη μνήμη, αδυνατεί να με βοηθήσει... Χρόνια πολλά πάνε από τότε που με σπινθηροβολούσε σαν αστροπελέκι. Που μου 'βαζε φτερά στα πόδια και μ' έκανε να πετάω... Ομίχληρη... Η ομίχλη του μυαλού μου με σέρνει φάντασμα εδώ κι εκεί. Δεν ξέρω αν είμαι ζωντανός... μπορεί και να 'χω πεθάνει... δεν ξέρω, δεν ξέρω πού πάω... από πού έρχομαι... Ποιος θα μου πει ποιος είμαι;» φώναξε τώρα δυνατά.

Ένα μικρό πράσινο φως άναψε στη δεξιά πλευρά του σκηνικού και η σκιά μιας γυναίκας με μακρύ μαύρο φόρεμα φάνηκε αριστερά του.

«Εγώ θα σου πω ποιος είσαι! Θα σου πω πού πας κι από πού έρχεσαι», απάντησε με δυνατή φωνή.

Ο άντρας γύρισε απότομα προς το μέρος της και την κοίταξε αυστηρά.

«Ποια είσαι εσύ που κατέχεις το παρελθόν και το μέλλον μου;»

«Είμαι εκείνη που πέταξες από τον θρόνο της καρδιάς και τα πέπλα της μνήμης... εκείνη που ποδοπάτησες, εκείνη που ξέχασες...»

Η γυναίκα τώρα προχώρησε προς το μέρος του και ο προβολέας τη φώτισε τώρα καλά.

«Σε ποδοπάτησα εγώ; Δε σε ξέρω... δε σε αναγνωρίζω... ποια είσαι;»

«Είμαι η τύχη σου, άμοιρε. Εκείνη που σε έρανε με μύρο, χρυσάφι και ευχές. Χάρη σε μένα έφτασες ψηλά... και μετά... μετά με πρόδωσες. Εγώ σε έκανα το είδωλο που όλοι προσκύνησαν κι εσύ... δεσ πώς κατάντησες... ένα τίποτα! Τίποτα!»

«Αν είναι έτσι, τώρα τι θες, κυρά μου, απ' τη ζωή μου; Σου χρωστάω και δεν το γνωρίζω;»

«Στον εαυτό σου χρωστάς, ανόητε, και μετά σε άλλους».

«Με μπερδεύεις, γυναίκα. Μίλα καθαρά και οι γρίφοι δε μ' αρέσουν. Αν είναι να χρωστάω σε άλλους, να ακούσω, αν είναι να χρωστάω στον εαυτό μου, δε θέλω συμβουλές. Ο εαυτός μου, μου ανήκει, δεν τον μοιράζομαι με ξένους».

«Ποτέ σου δε θέλησες να τον μοιράσεις! Μα τότε ήσουν νέος, είχες νιάτα, ομορφιά, δύναμη, μπορούσες να ορίσεις τους νόμους. Τώρα κοιτάξου στον καθρέφτη και πες μου. Μπορείς; Για κοιτάξου λοιπόν!» Ο άντρας προχώρησε προς τον καθρέφτη και κοιτάχτηκε. «Τι βλέπεις εκεί μέσα;»

«Μια σκιά...»

«Ακριβώς, τη σκιά του εαυτού σου, δεν υπάρχει ο άνθρωπος, τον καταβρόχθισε το εγώ σου!»

«Μου είναι αδιάφορο! Όπως αδιάφορη μου είναι και η γνώμη σου».

«Καλό θα ήταν η γνώμη μου να σε βάραινε».

«Μου φτάνουν τα βάρη που κουβαλώ, δε θέλω κι άλλα... ύστερα δε θα αλλάξει τίποτα».

«Πολλά θα μπορούσαν να αλλάξουν αν άνθρωποι σαν και του λόγου σου με άκουγαν».

«Υπάρχουν πολλοί σαν κι εμένα;»

«Και υπήρξαν και υπάρχουν και θα υπάρξουν...»

«Κι όσοι σε άκουσαν άλλαξαν;»

«Τίποτα δεν άλλαξε, δεν είχαν ψυχή μέσα τους, ήταν ήδη νεκροί».

«Τότε ποιος ο λόγος που νοιάζεσαι τόσο για μένα, αφού δε θα αλλάξει τίποτα;»

«Δε νοιάζομαι για όλους, δεν είναι όλοι αυτό που είσαι, εσύ έχεις ψυχή μέσα σου, μα την έχεις θαμμένη. Θυμήσου ποιος ήσουν».

«Δε με ξέρω... δε θυμάμαι».

«Δε θες να θυμηθείς!»

«Γιατί να μην το θέλω;»

«Γιατί τότε μπορεί να λυγίσεις, να σπάσεις... κάποιες φορές η μνήμη θολώνει, δεν αντέχει τον πόνο της ψυχής».

«Ψυχή; Υπάρχουν ψυχές ακόμα;»

«Ναι, υπάρχουν. Άλλες στο φως κι άλλες στο σκοτάδι. Η δική σου, ήταν κάποτε πιο φωτισμένη από όλες, τώρα βρίσκεται θαμμένη στο σκοτάδι... χρόνια περιμένει να τη λευτερώσεις».

«Δεν έχω μνήμες...»

«Αντέχεις τότε να σου πω ποιος είσαι; Ίσως θυμηθείς. Αντέχεις να λυγίσεις, να σπάσεις σε χίλια κομμάτια;»

«Δεν ξέρω... δε μου αρέσει το βλέμμα σου ούτε αυτά που μου λες».

«Πρέπει να τα αντέξεις. Για χρόνια βολεύτηκες εις βάρος άλλων... όμως ήρθε ο καιρός που η δικαίωση ζητάει το μερτικό της... κι αν δεν το πάρει, μπορεί από δικαίωση, να γίνει σκληρός τιμωρός».

«Τιμωρός; Τι άλλο θα μπορούσε να μου συμβεί; Εκείνο που γνωρίζω είναι πως χρόνια σέρνομαι στο χώμα... δεν υπάρχει τίποτα καλό που θα με κάνει να χαμογελάσω... δε με νοιάζει τίποτα πια...»

«Αν πιστεύεις πως όλα σταματούν εδώ, είσαι γελασμένος. Η ψυχή σου ζητά λευτέρωση, ζητά δικαίωση. Κι εκείνοι που πλήγωσες, ανταμοιβή».

Για την επόμενη μία ώρα και είκοσι λεπτά χωρίς διάλειμμα, δεν ακούστηκε κιχ μέσα στην αίθουσα. Τα μάτια όλων ήταν καρφωμένα στη σκηνή. Οι δύο ηθοποιοί ζέσταιναν τις παγωμέ-

νες ανάσες όλων, παρ' όλη την αγωνιά δεν άχνιζε κανένα στόμα, αντίθετα, το κρύο δεν υπήρχε. Όλη η σκηνή έμοιαζε με πελώριο αναμμένο τζάκι και οι πρωταγωνιστές με ξύλα που έκαιγαν, με πύρινες φλόγες. Ο ασπρομάλλης, βαρύς όγκος που γέμιζε με τη φωνή και την παρουσία του όλη την αίθουσα ήταν μαγνήτης, κανείς δεν μπορούσε να πάρει τα μάτια από πάνω του, πολύ περισσότερο να νιώσει πως κρύωνε. Και σαν έπεσε η αυλαία κι άναψε το φως, οι οκτώ θεατές σηκώθηκαν συγκινημένοι όρθιοι χειροκροτώντας θερμά τους δύο αυτούς εργάτες της τέχνης. Οι δύο ηθοποιοί χρειάστηκε να κάνουν πολλές υποκλίσεις στο ενθουσιασμένο κοινό ενώ η Αλέκα, αλλά και ο Φώτης χειροκροτούσαν ακόμα όταν όλοι σταμάτησαν. Από τα μάτια της έτρεχαν δάκρυα συγκίνησης και ο Φώτης την αγκάλιασε σφιχτά.

«Σ' αγαπώ», της είπε.

«Κι εγώ».

«Σ' ευχαριστώ που επέμενες να δούμε αυτή την παράσταση, ήταν ό,τι καλύτερο έχω δει τα τελευταία χρόνια».

«Συμφωνώ», ψιθύρισε εκείνη στην αγκαλιά του, «μπορεί ο Νοταράς να μην είναι ο άντρας που η παρουσία του με ξεσήκωνε, όμως ως ηθοποιός είναι αντάξιος ενός ηθοποιού βραβευμένου με Όσκαρ. Έκανε μεγάλα άλματα στην υποκριτική, τεράστια, αν είχε μείνει στο εξωτερικό, θα είχε κάνει πολύ μεγάλη καριέρα».

«Συμφωνώ μαζί σου, ήταν όντως καταπληκτικός!»

«Και η συμπρωταγωνίστριά του επίσης».

«Θέλεις να πάμε να τους συγχαρούμε από κοντά;»

«Και το ρωτάς; Περίμενε να πάμε τελευταίοι, να έχουμε περισσότερο χρόνο μαζί με τον Νοταρά».

Το παγωμένο καμαρίνι των δύο ηθοποιών ήταν όσο ένα κοτέτσι. Ένα μακρόστενο τραπέζι δύο μέτρα επί σαράντα πόντους, με καθρέφτη στον τοίχο, πέντε πτυσσόμενες καρέκλες, οι τρεις διπλωμένες και γαντζάκια στον τοίχο για τα ρούχα τους. Τίποτε άλλο. Η Αλέκα μπήκε εκεί μέσα τρέμοντας από τη συγκίνη-

ση και όχι από το κρύο. Ο Φώτης βρισκόταν ακριβώς από πίσω της. Η Βάλια Μανιάτη είχε ήδη ντυθεί και μάζευε τα καλλυντικά της από το τραπέζι, σε αντίθεση με τον Νοταρά που φορούσε ακόμα το κοστούμι της παράστασης. Εκτός αν ήταν τα πραγματικά του ρούχα.

«Κύριε Νοταρά», είπε σχεδόν τραυλίζοντας η Αλέκα, «ήσατε υπέροχος. Κι εσείς και η κυρία Μανιάτη».

«Ναι, κυρία Μανιάτη», συμπλήρωσε ο Φώτης, «απίστευτη παράσταση, ποιος το περίμενε σ' ένα τόσο μικρό και άγνωστο θέατρο, τα συγχαρητήριά μας».

«Σας ευχαριστούμε», είπε η ηθοποιός, «όμως θα πρέπει να σας αφήσω, με περιμένουν κι έχω αργήσει. Καληνύχτα σας και σας ευχαριστώ και πάλι», απάντησε και αρπάζοντας την τσάντα της έφυγε με βιαστικά βήματα.

Η Αλέκα κοίταξε τον Νοταρά που άρχισε να ντεμακιγιάρεται. «Σας άρεσε το έργο;» ρώτησε χωρίς να τους κοιτάξει.

«Δεν έχω λόγια. Μας άφησε άναυδους εμένα και τον άντρα μου αλλά και όλο το κοινό. Είναι πολύ λυπηρό που δεν ήταν γεμάτο το θέατρο».

«Και πολλοί ήρθαν σήμερα, υπήρξαν μέρες που παίξαμε με έναν θεατή...»

«Ω, μα αυτό είναι πάρα πολύ άσχημο, εννοώ μια τόσο καλή παράσταση θα έπρεπε να τη δουν όλοι, κυρίως επειδή παίζετε εσείς».

«Σας σύστησε κάποιος το έργο;»

«Για να είμαστε ειλικρινείς τυχαία περάσαμε από έξω και το είδαμε», απάντησε ο Φώτης. «Αν δεν προσέχαμε, δηλαδή η γυναίκα μου, πως παίζατε εσείς, τώρα θα βρισκόμασταν στο σπίτι των κουμπάρων μας, εκεί πηγαίναμε».

«Ναι, εκεί πηγαίναμε», επιβεβαίωσε η Αλέκα.

«Και αλλάξατε σχέδια απλά για να δείτε την παράσταση;»

«Για να δούμε εσάς, κύριε Νοταρά, ξέρετε, ειδικά εγώ υπήρξα και είμαι μεγάλη θαυμάστριά σας, από τα πρώτα σας βήματα στον κινηματογράφο, μαθήτριά ήμουν ακόμα και μέχρι που

εξαφανιστήκατε, δεν έχασα ταινία σας ή θεατρικό έργο. Δε θα άλλαζα με τίποτα την ευκαιρία να σας ξαναδώ και πολύ περισσότερο να σας συναντήσω από κοντά».

«Ωστε λοιπόν είχατε δει παλαιότερες παραστάσεις μου στο θέατρο;»

«Φυσικά, τις έχανα εγώ; Όμως όσο κι αν προσπάθησα να σας πλησιάσω και να σας μιλήσω, να πάρω έστω ένα αυτόγραφο, ήταν αδύνατο. Το πλήθος που σας πολιορκούσε και περιέμενε στην ουρά, ήταν ατελείωτο. Στο τέλος μας έλεγαν πως τα αυτόγραφα είχαν τελειώσει κι εσείς είχατε φυγαδευτεί από την έξοδο κινδύνου γιατί κόντευαν να γκρεμίσουν το καμαρίνι».

«Τι μου θυμίζετε τώρα...» είπε ο ηθοποιός και σταματώντας το ντεμακιγιάζ, την κοίταξε για πρώτη φορά στα μάτια. Η Αλέκα ταράχτηκε, αλλά προσπάθησε να μην το δεϊξει. Εκείνα τα πράσινα μάτια που τόσο την αναστάτωναν σε γκρο πλαν πάνω στο κινηματογραφικό πανί ήταν το ίδιο όμορφα, αναλλοίωτα από τον χρόνο. Μπορεί ο ηθοποιός να είχε γεράσει κάπως άσχημα και δύσκολα να θύμιζε εκείνον τον εκθαμβωτικό άντρα της νιότης του, μπορεί τα πυκνά, σκούρα καστανά μαλλιά του να ήταν σχεδόν ολόλευκα, μπορεί τα δόντια του να ήταν κάπως κιτρινισμένα και όχι κατάσπρα όπως κάποτε, μπορεί να είχε πολλές ρυτίδες γύρω από τα μάτια και σε όλο το πρόσωπο, μπορεί το σώμα του να είχε χάσει τον μυώδη όγκο και να έμοιαζε ασκητικό, όμως η μπάσα φωνή του ήταν ακόμα πιο ερωτική και τα μάτια του το ίδιο λαμπερά και υπέροχα όπως τότε, με την ελιά στο μάγουλό του πάντα στη θέση της, ίσως λίγο μεγαλύτερη αλλά πάντα γοητευτική. Τελικά εκείνος ο έρωτας εξακολουθούσε να υπάρχει. Ναι, ήταν ακόμα ερωτευμένη μαζί του. Χαμογέλασε πλατιά προσπαθώντας να φανεί αδιάφορη, όμως η αμηχανία της ήταν ολοφάνερη.

«Εξαιτίας σας γνωριστήκαμε», είπε ο Φώτης βγάζοντάς την από τη δύσκολη θέση. «Σε κινηματογράφο, σε μια ταινία σας, πρωτοείδα τη γυναίκα μου και μετά τα ραντεβού μας γίνονταν όπου παίζατε εσείς, δε χάσαμε καμιά ταινία σας, μάλιστα κάποιες τις είδαμε και δύο φορές».

Ο Νοταράς χαμογέλασε τώρα, αφήνοντας να φανεί το μέγεθος της καταστροφής που είχαν επιφέρει στα δόντια του η αδιαφορία του στον χρόνο, το τσιγάρο και το αλκοόλ. Γιατί ήταν ολοφάνερο πως έπινε, αν έκρινε κάποιος από τα άδεια μπουκάλια φθηνού ουίσκι κάτω από το τραπέζι και το μισοάδειο μπουκάλι δίπλα του.

«Μ' αρέσει αυτό που ακούω», είπε πίνοντας μια γενναία δόση ουίσκι απ' το ποτήρι του. Μετά άναψε ένα τσιγάρο και ρούφηξε βαθιά μια τζούρα.

«Κύριε Νοταρά, μήπως θα μπορούσα να έχω ένα σας αυτόγραφο;» είπε παρακλητικά η Αλέκα.

«Αυτόγραφο; Κυρία μου, θα σας απογοητεύσω, αλλά δεν έχω, βλέπετε πάει πολύς καιρός που έπαψαν να μου ζητούν αυτόγραφα. Λυπάμαι...»

«Έστω μια υπογραφή σας εδώ;» απάντησε και αφαιρώντας από τον λαιμό της την μπεζ μεταξωτή μαντίλα την πρότεινε μαζί με ένα σιλό.

Εκείνος κοίταξε το πεντακάθαρο, καλοσιδερωμένο πανί. «Μα θα λερώσω αυτό το υπέροχο μαντίλι, είναι κρίμα».

«Τι λέτε τώρα, κύριε Νοταρά; Ίσα ίσα θα το στολίσετε με την υπογραφή σας, ειδικά μετά από τόσα χρόνια, και θα το φυλάξω για πάντα, δε θα το ξαναπλύνω ποτέ».

«Να μη σας απογοητεύσω τότε. Πώς σας λένε;»

«Αλεξάνδρα, Αλέκα, όπως θέλετε».

«Ωραία λοιπόν, προτιμώ το Αλεξάνδρα. Στην Αλεξάνδρα για τη χαρά της γνωριμίας, με όλη μου την αγάπη Βίκτορας Νοταράς», είπε ενώ υπέγραφε στο μαντίλι.

«Σας ευχαριστώ... σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Νοταρά», είπε εκείνη ενθουσιασμένη. «Θα ήθελα τόσο πολύ να σας ξαναδούμε στο σινεμά, σε μεγάλα θέατρα, έστω στην τηλεόραση».

«Πέρασαν αυτά για μένα και ούτε που με ενδιαφέρουν πια».

«Μα γιατί; Εσείς ένας τόσο ταλαντούχος ηθοποιός να μένετε στο περιθώριο; Θα μπορούσατε να διδάξετε υποκριτική, κουβαλάτε τόσες εμπειρίες, τόσο ταλέντο!»

«Είδατε το έργο μας και ακούσατε τι είπε η τύχη μου; Με είχα και με πέταξες, αυτό σας αρκεί;»

Η Αλέκα δεν απάντησε.

«Μπορώ να σας ρωτήσω ποιος έγραψε το έργο;» είπε ο άντρας της.

«Εγώ, δεν περισσεύουν λεφτά για συγγραφείς».

«Εσείς!» είπε τώρα η Αλέκα δυνατά. «Δεν ήξερα ότι γράφετε».

«Και γράφω και σκηνοθετώ και παίζω και αυτό το έκανα πάντα, υπήρξαν πολλές περιπτώσεις που επειδή επενέβαινα στο σκηνοθετικό έργο, τσακωνόμουν με τους σκηνοθέτες. Όμως τελικά άξιζε που επέμενα, σώθηκαν πολλές ταινίες μου από ανόητα λάθη».

«Αυτό όμως δεν το διάβασα ποτέ σε καμιά σας συνέντευξη».

«Και ούτε πρόκειται να το παραδεχτώ ποτέ δημόσια. Σέβομαι τους σκηνοθέτες και σεναριογράφους, δε θα ήθελα να μειώσω το δικό τους έργο. Σημασία για μένα είχε το τελικό αποτέλεσμα», απάντησε αδειάζοντας τώρα όλο το ποτήρι του. Αμέσως το ξαναγέμισε.

«Θα μπορούσα να σας ακούω με τις ώρες, θα ήθελα να σας κάνω τόσες ερωτήσεις», είπε η Αλέκα πραγματικά γοητευμένη που είχε συναντήσει, έστω και αργά, από κοντά το είδωλό της.

«Έλα, Αλέκα, ας πηγαίνουμε, να αφήσουμε τον κύριο Νοταρά να ξεκουραστεί, δεν είναι σωστό να τον βομβαρδίζεις τώρα με ερωτήσεις, θα είναι κουρασμένος», είπε ο άντρας της.

«Η αλήθεια είναι πως η γυναίκα σας δε με ενοχλεί καθόλου... χαίρομαι που έχω μια τόσο ένθερμη θαυμάστρια, είχα σχεδόν ξεχάσει πως είχα θαυμαστές».

«Όλη η Ελλάδα σας θαύμαζε, μην το λέτε αυτό. Μπορεί να χαθήκατε, αλλά εμείς δε σας ξεχάσαμε ποτέ. Αρκεί μια επάνοδος σας στη δημοσιότητα και θα το διαπιστώσετε».

«Αγαπητή κυρία, πιστέψτε με, κανείς δε θα θαύμαζε αυτό που είμαι τώρα. Ας αφήσουμε λοιπόν το άλλοτε κοινό μου να με θυμάται όπως ήμουν κάποτε, ας μην το απογοητεύσουμε».

«Ίσως να έχετε δίκιο, κύριε Νοταρά, όμως το ταλέντο σας

δεν πρέπει να μείνει ανεκμετάλλευτο. Γιατί δε διδάσκετε υποκριτική;»

«Το κάνω κι αυτό», τη διέκοψε, «διδάσκω σε κάποια νέα παιδιά, μια μικρή ομάδα είναι και συνεργάζομαι παράλληλα μαζί τους».

«Είμαι σίγουρη ότι θα γίνουν σπουδαίοι ηθοποιοί...»

Ο άντρας που έκοβε εισιτήρια μπήκε μέσα.

«Ακόμα εδώ είσαι εσύ; Παραλίγο να κλειδώσω το θέατρο και να σ' αφήσω μέσα κι έχεις και κόσμο, άντε να πηγαίνω κι εγώ σπίτι μου!» είπε φανερά ενοχλημένος.

«Μας συγχωρείτε, εμείς τον κρατήσαμε, ξεχαστήκαμε με τη συζήτηση», είπε η Αλέκα, «όμως φεύγουμε τώρα, χαρήκαμε πολύ που σας γνωρίσαμε, κύριε Νοταρά».

«Κι εγώ χάρηκα που τα είπαμε, κυρία μου».

«Χάρηκα πολύ για τη γνωριμία», είπε ο Φώτης. «Καληνύχτα σας, κύριε Νοταρά».

«Καληνύχτα και σε σας, κύριε».

«Α, και μια τελευταία ερώτηση. Θα ανεβάσετε άλλο έργο εδώ ή κάπου αλλού; Θέλουμε να σας ξαναδούμε και αυτή τη φορά θα έρθουμε με φίλους», είπε η Αλέκα με πραγματικό ενδιαφέρον.

«Κάτι έχω κατά νου», της απάντησε και χαμογέλασε.

«Μακάρι, θέλουμε πολύ να σας ξαναδούμε στη σκηνή».

Το ζευγάρι έφυγε και ο ηθοποιός κοίταξε τον άντρα απέναντί του. Αμέσως το βλέμμα του σκοτεινίασε, έγινε πέτρινο.

«Σου το έχω ξαναπεί πως δε γουστάρω να μου μιλάς έτσι μπροστά σε κόσμο».

«Ποιος είσαι, ρε μαλάκα, που θα μου πεις πώς θα σου μιλάω; Ξεχνάς πως αφεντικό εδώ μέσα είμαι εγώ; Δικός μου είναι ο χώρος».

«Εγώ όμως δεν είμαι υπάλληλός σου ούτε η Βάλια να της φέρεσαι όπως σου καπνίσει, κατάλαβες; Είμαι ο συγγραφέας του έργου, ο σκηνοθέτης και ο πρωταγωνιστής. Τα βάλουμε κάτω και τα συμφωνήσαμε όταν ο αδελφός σου μου άφησε την ομάδα και

έφυγε στο Λονδίνο. Εσύ μου παρέδωσες τον χώρο κι εγώ ανέλαβα να ανεβάσω έργα βρίσκοντας ηθοποιούς, σκηνοθετώντας, γράφοντας, καλώντας κόσμο και τα κέρδη μισά μισά. Ακόμα και τα μαστορέματα ήταν δικά μου, μόνο ηλεκτρολόγο για τα φώτα χρειαστήκαμε».

«Και τον εξοπλισμό ποιος τον έβαλε, ρε; Εσύ που δεν είχες να φας;»

«Ο εξοπλισμός υπήρχε, εμείς μοιραστήκαμε τα έξοδα ανάλογα με τις τσέπες μας και η συμφωνία είναι συμφωνία. Αν εγώ φύγω, όλα αυτά παραμένουν σε σένα, τίποτα δε μου ανήκει, η σκηνή μπορεί να λειτουργεί κανονικά και με άλλους ηθοποιούς. Ποιος όμως θα έρθει να παίξει σ' αυτό το αχούρι, δεν ξέρω».

«Με παρακαλάνε να τον πάρουν αν θες να ξέρεις, εκεί έξω υπάρχουν νέα παιδιά που θέλουν να δοκιμαστούν σε μια δική τους σκηνή».

Ο Νοταράς κοίταξε περιφρονητικά και μετά κούνησε το κεφάλι του. «Εδώ μέσα πρέπει να δίνουν παραστάσεις μόνο ποντίκια, σαν εκείνο που σκοτώσαμε προχθές. Τρέμει η ψυχή μου μην εμφανιστεί κανένα και σταματήσει η παράσταση. Ευτυχώς που σέβονται καθώς φαίνεται τους ηθοποιούς και δε βγαίνουν όταν βλέπουν κόσμο, διαφορετικά δε θα πατούσε κανείς εδώ μέσα».

«Τι θες να σου κάνω; Υπόγεια αποθήκη ήταν, ποντίκια κυκλοφορούσαν και υπάρχουν ακόμα».

«Σου είπα να πάρουμε μια γάτα να προσέχει τον χώρο, αλλά εσύ εκτός από τους ανθρώπους μισείς και τα ζώα. Λοιπόν, για να τελειώνουμε, δώσε μου την είσπραξή μου να του δίνω, είμαι κουρασμένος».

«Ποια είσπραξη; Ήρθε η ΔΕΗ, πάθαμε και ζημιά με τα υδραυλικά από την υγρασία. Από πού θα πληρωθούν όλα αυτά; Από τη δική μου τσέπη;»

«Στη συμφωνία που κάναμε είπαμε πως στο ρεύμα συμμετέχω, όμως τα υδραυλικά και το νερό είναι δικός σου λογαριασμός. Δικός σου είναι ο χώρος κι εγώ δεν πλένομαι εδώ για να σου καταναλώνω νερό και τουαλέτα, πάω στο καφενείο απέναν-

ντι, όπως και οι θεατές, γιατί σε αυτό το πράγμα που εσύ ονομάζεις τουαλέτα στήνουν πάρτι τα μικρόβια!»

Ο άντρας στραβομουτσούνιασε. Μετά έβγαλε και του έδωσε δύο χιλιάδες δραχμές.

«Εντάξει, θα πληρώσω πάλι εγώ από την τσέπη μου τα σαμμένα».

«Τι είναι αυτά, Τάσο; Οκτώ θεατές είχαμε και μου δίνεις δύο χιλιάδικα;»

«Σου είπα έχουμε έξοδα, αν δεν πληρώσω το ρεύμα, δεν έχει και παράσταση».

«Πόσο ήρθε αυτό το γαμημένο ρεύμα;»

«Είκοσι χιλιάδες».

«Τόσο πολλά;»

«Ο προβολέας και τα φώτα της μαρκίζας, ειδικά το καλοριφέρ, έχουν κατανάλωση, τι θες, να τα σβήσω όλα, να δούμε τότε πώς θα παίξεις στα σκοτάδια».

«Δώσε κάτι παραπάνω, έχω κι εγώ ανάγκες, το ψυγείο μου είναι άδειο».

«Εσύ ζεις με ουίσκι, δεν το χρειάζεσαι το φαγητό, άσε που σε ταΐζει και η γυναίκα του καφετζή απέναντι που σου 'χει αδυναμία».

«Δώσε σου λέω και δεν έχω μία πάνω μου, ούτε καν βενζίνη για το μηχανάκι».

«Προχθές δεν έβαλες; Καίει τόσο πολύ αυτό το σαράβαλο;»

«Κάθε μέρα πήγαινε έλα, είναι απόσταση, περνάω και να φέρω και τη Βάλια από το σπίτι της που είναι ακόμα πιο μακριά, να μην τελειώσει;»

«Καλάαααα, πάρε ακόμα δύο και τέλος», είπε και του πέταξε άλλα δύο χιλιάδικα πάνω στο τραπέζι. «Εγώ φεύγω, κλείδωσε εσύ σήμερα, τα κλειδιά είναι στην πόρτα, δεν έχω όρεξη για καβγάδες!» απάντησε και έφυγε χωρίς να πει καληνύχτα.

Ο ηθοποιός κοίταξε το μισογεμάτο μπουνκάλι και μετά γέμισε το ποτήρι του. Αυτό θα ήταν για το υπόλοιπο της βραδιάς η παρέα του, όπως και την ημέρα που πέρασε. Η Βάλια όπως πάντα έφευγε τρέχοντας μετά την παράσταση και πήγαινε να βοηθήσει

στο παραράκι του γιου της κάπου εκεί κοντά. Ήταν πολύ καλή ηθοποιός, μα μετά από μια μεγάλη τηλεοπτική επιτυχία όπου έπαιξε τον ρόλο της Ριχής, μιας ξανθιάς ανόητης περσόνας, οι παραγωγοί, δεν της έδωσαν σοβαρό ρόλο και οι σεναριογράφοι της πρότειναν πάντα παρόμοιους. Έμεινε στα αζήτητα κουβαλώντας τη στάμπα της Ριχής, τα χρόνια πέρασαν, ξεχάστηκε. Έπρεπε με κάποιον τρόπο να επιβιώσει. Εν τω μεταξύ είχε φάει τα ψωμιά της για ρόλους νέας κοπέλας, έμειναν οι ώριμοι, δεν την εμπιστεύονταν.

Πλέον τα νέα παιδιά που εμφανίζονταν στο προσκήνιο βρίσκονταν σε μόνιμη εγρήγορση κλέβοντας τους ρόλους και γίνονταν τηλεοπτικοί σταρ πριν καν γνωστοποιηθεί μια σειρά, αφήνοντας πίσω τους ηθοποιούς που δεν ήταν αθλητές ταχύτητας. Το ίδιο συνέβαινε και στον κινηματογράφο, που μετά από μια μεγάλη περίοδο καθίζησης, τελευταία είχε αρχίσει να παίρνει πάλι τα πάνω του. Οι παλιοί ηθοποιοί που είχαν μάθει να λειτουργούν σε πιο αργούς ρυθμούς δεν μπορούσαν να συναγωνιστούν τις ταχύτητες των παιδιών της τεχνολογίας. Εκτός αυτού, οι ρόλοι που μπορούσαν να παίξουν ήταν μετρημένοι στα δάχτυλα του ενός χεριού, ποιος να πρωτοπρολάβει;

Ήπτε μονορούφι το ουίσκι του και μετά κοίταξε το άθλιο καμαρίνι του. Καλά το αποκαλούσε κοτέτσι, αν κι εκείνο θα ήταν μεγαλύτερο. Μισούσε τον χώρο, την άθλια φθηνή γεύση του αλκοόλ που αναγκαζόταν να πίνει. Είχε καταναλώσει στο παρελθόν τόνους αλκοόλ, αρίστης ποιότητας, όμως τώρα μπορούσε να πίνει μόνο ξίδια, χρήματα δεν περίσσευαν για κάτι καλύτερο. Το θέατρο δεν άφηνε λεφτά, πολύ περισσότερο όταν δε γέμιζε, και αυτό να γινόταν, πάλι δε βοηθούσε. Αυτά που έβγαζε δεν ήταν παρά ένα πενιχρό χαρτζιλίκι, ίσα για να προμηθευτεί τα απαραίτητα από το μίνι μάρκετ, το ουίσκι του, να φάει κάνα πιάτο φαγητό σε ταβερνάκι της αρεσκείας του. Να μαγειρευτεί δε γνώριζε, ίσα που κατάφερνε να φτιάξει μια ομελέτα χωρίς να την κάψει ή μακαρόνια με μια σάλτσα που δε γινόταν λύσσα.

Αν έπαιξε ακόμα, έστω σ' αυτό το θέατρο της συμφοράς, οφει-

λόταν στον αδελφό του Τάσου, Στράτο Αλιβέρη, έναν νέο σκηνοθέτη που τον θαύμαζε και αποφάσισε να συνεργαστεί μαζί του. Ήταν εκείνος που τον κατέβασε από το ράφι όπου βρισκόταν πολλά χρόνια και τον μετέφερε σ' αυτόν τον χώρο.

Το ημιυπόγειο διαμερισμά του στην πλατεία Κουμουνδούρου που του είχε παραχωρήσει δωρεάν ένας φίλος του από τα παλιά καλά χρόνια, ίσως ο μόνος που είχε απομείνει, αν και βλέπονταν σπάνια, δεν ήταν και τίποτα σπουδαίο. Ένα ευρύχωρο χολ που έπαιζε και τον ρόλο καθιστικού με έναν τριθέσιο παλιό καναπέ, ένα κουζινάκι μια σταλιά, δίπλα του η τουαλέτα με μια λεκάνη και ντουζιέρα και όλα αυτά χωριζόνταν με συρόμενη πόρτα με τζάμι από μια μικρή κρεβατοκάμαρα με ένα κρεβάτι κι ένα κομοδίνο, που ίσα που χωρούσαν. Τα δύο μοναδικά παράθυρα, ένα του σαλονιού-χολ κι ένα της κρεβατοκάμαρας με τις σπασμένες γρίλιες που πλέον δεν κατέβαιναν, έβλεπαν στον δρόμο, τα πόδια των διερχομένων στο πεζοδρόμιο. Κι όταν κάποιες φορές έβρεχε δυνατά, έμπαζαν νερά και οι υγροί τοίχοι έκαναν μέρες να στεγνώσουν. Καλοριφέρ δεν υπήρχε, παρά μόνο μια ηλεκτρική θερμάστρα που ίσα που ζέσταινε τον χώρο όταν έκανε ψοφόκρυο. Είχε όμως πλέον συνηθίσει το κρύο, δεν τον ενοχλούσε, την ηλεκτρική θερμάστρα την άναβε μόνο όταν είχε πολλή υγρασία ή χιόνιζε και ο χώρος πάγωνε και νότιζε.

Το διαμερισμάκι του θύμιζε περισσότερο σκηνικό θέατρον παρά σπιτικό και κάποιες φορές πίστευε και ο ίδιος πως βρισκόταν εκεί μέσα επειδή έπαιζε κάποιον ρόλο και όχι διότι κατοικούσε. Τα καλοκαίρια, τα πιτσιρίκια της γειτονιάς, τσίριζαν και κλοτσούσαν την μπάλα έξω από το παραθύρι του και τον ενοχλούσαν, ειδικά όταν έβαζαν τα κεφάλια τους μέσα από το μισάνοιχτο παράθυρό του για να δουν τι κάνει εκείνος ο γεροπαράξενος ή αν ζει ακόμα. Και η θέα ήταν πάντα η ίδια. Εκείνος ξαπλωμένος στο κρεβάτι ή στον καναπέ παρέα με το μπουνγάλι, άντε κάνα βιβλίο που έβρισκε στα σκουπίδια. Έσκαγαν στα γέλια, τον κοροϊδευαν και τότε εκείνος έβαζε τις φωνές.

Δεν τα άντεχε τα παιδιά και ούτε είχε αποκτήσει ποτέ του, όσο

κι αν οι έρωτες που βίωσε ήταν αμέτρητοι. Όλες οι γυναίκες που πέρασαν από το κρεβάτι του, άγγιξαν και γεύτηκαν το κορμί του, καμιά όμως δεν άγγιξε την ψυχή του. Ίσως μόνο μία, αλλά δεν ήταν για πολύ, το πολέμησε και την ξεπέρασε. Σιχαινόταν τον εαυτό του. Ναι, τον σιχαινόταν. Γι' αυτό έπινε ασταμάτητα. Για να ξεχάσει. Κι όμως, κάθε βράδυ μετά την παράσταση, οι μνήμες έρχονταν ολοζώντανες να καθρεφτιστούν στο είδωλό του, να τον πληγώσουν ακόμα μια φορά, θυμίζοντάς του πως κάθε μέρα ράγιζε όλο και περισσότερο. Κι όμως κάποτε ήταν ένα είδωλο που θαύμαζε ολόκληρη η Ελλάδα, που υποκλινόταν μπροστά του και του είχε φορέσει κορόνα στο κεφάλι. Και δεν ήταν μόνο η Ελλάδα.

Έστρεψε το κεφάλι και κοίταξε το κορνιζαρισμένο ασπρόμαυρο πορτρέτο του νεαρού άντρα που βρισκόταν κρεμασμένο αριστερά του στο χολ, πάνω από την πόρτα εισόδου. Για μια στιγμή αναρωτήθηκε ποιο ήταν εκείνο το ωραίο παλικάρι με τα πυκνά σκούρα μαλλιά, το γοητευτικό αστραφτερό χαμόγελο, τα ανοιχτόχρωμα μάτια που πετούσαν φωτιές. Οι δυο τους κοιτάχτηκαν για λίγο και μετά ο Βίκτορας τράβηξε πρώτος το βλέμμα και άφησε τα πρησμένα του βλέφαρα να πέσουν βαριά πάνω στα πράσινα μάτια του, που κάποτε μάγευαν όποιον τύχαινε να τα κοιτάξει, έκαναν τις γυναίκες να ουρλιάζουν από επιθυμία να τον αγγίξουν, αναστάπωναν καρδιές κάνοντάς τες κομμάτια, ήταν ο κυρίαρχος ενός παιχιδιού που όριζε όπως εκείνος έκανε κέφι.

Κάποτε... όταν ήταν το είδωλο που προσκυνούσαν όλοι.

Κάποτε... πριν από πολλά, πολλά χρόνια...

Κατά τη δεκαετία του 1960 στην Ελλάδα, μεταξύ άλλων, αναδείχθηκαν τα μεγαλύτερα εγχώρια κινηματογραφικά αστέρια. Ένα από αυτά υπήρξα κι εγώ, ο Βίκτορας Νοταράς. Ελάχιστοι έμαθαν πως τα πρώτα μου εφηβικά βήματα τα έκανα στα διαβόητα στενοσόκακα της πιο αμαρτωλής γειτονιάς, της Τρούμπας, με τα μπορντέλα και τις γυναίκες που πουλούσαν φθινό έρωτα, πρώτα ως αγαπητικός και μετά ως βαποράκι. Το μέλλον μου ήταν αβέβαιο, όμως δε μου καιγόταν καρφί. Και γιατί να μου καεί; Ήμουν νέος, γοητευτικός, δεν περνούσα απαρατήρητος. Ένα καπρίτσιο της μοίρας με έκρισε μέσα σε μια νύχτα πρωταγωνιστή ταινιών, έγινα αυτό που έλεγαν κινηματογραφικό αστέρι, σταρ· δεν ξέρω πώς στον διάολο εκτοξεύτηκα τόσο ψηλά, άλλοι το αποφάσισαν, όχι εγώ. Σύνομα έφυγα στο εξωτερικό, έκανα καριέρα κι εκεί. Τα είχα όλα. Νιάτα, δόξα, λεφτά. Οι γυναίκες παραληρούσαν για ένα μου αυτόγραφο, πολύ περισσότερο για μια βραδιά μαζί μου. Δεν εκτίμηση τίποτα... Τίποτα.

Ανίκανος να διαχειριστώ την τεράστια φήμη μου, έκανα τα πάντα για να αμαυρώσω το όνομά μου, να ποδοπατήσω το γνήσιο ταλέντο μου, να καταστρέψω την εικόνα μου, να ραγίσω το είδωλό μου. Μέχρι που συνειδητοποίησα πως δεν ήμουν ο θύτης που πίστευα, που πίστευαν όλοι, ήμουν το θύμα. Ήταν όμως αργά. Βλέπετε, όταν ραγίσουν τα είδωλα, τα «σκοτώνουν».

Μπορεί ένα λάθος της νιότης να φέρει την ανατροπή;
Να γίνει η αιτία να αναθεωρήσουμε ολόκληρη τη ζωή μας;
Να ξαναγεννηθούμε; Ίσως...

Εκδόσεις **ΨΥΧΟΓΙΟΣ**
www.psichogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 24575

Ε Σ Ε Ι Σ Κ Ι Ε Μ Ε Ι Σ Π Α Ν Τ Α Σ ' Ε Π Α Φ Η